

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

બહાદુર સિંહ

વી.

મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય

ડિસેમ્બર ૪, ૨૦૦૧

[ઉમેશ સી. બેનર્જી અને વાય. કે. સભરવાલ, ન્યાયમૂર્તિ શ્રીઓ]

નાર્કોટિક ડ્રગ્સ એન્ડ સાયકોટ્રોપિક સબસ્ટન્સ એક્ટ, ૧૯૮૫.

કલમ ૮, ૧૫ અને ૩૫-પ્રતિબંધિત પદાર્થોની પુનઃપ્રાપ્તિ અને જપ્તી-પંચ સાક્ષી તેની હાજરીમાં પ્રતિબંધિત પદાર્થો મળી આવ્યા અને જપ્ત કરવામાં આવ્યા હોવાનો ઇનકાર કરે છે-તપાસ અધિકારીની એકમાત્ર જુબાનીના આધારે દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે-માલખાનામાં પ્રતિબંધિત પદાર્થોની પુનઃપ્રાપ્તિ, જપ્તી અને જમા કરવામાં ગંભીર વિસંગતતાઓ-આરોપી શંકાના લાભ માટે હકદાર છે.

ફરિયાદી પક્ષે આક્ષેપ કર્યો હતો કે અપીલકર્તા દ્વારા ચલાવવામાં આવતા ટ્રકમાંથી ૩.૯૦૦ કિલો વજનનો ખસખસનો ભૂક્કો મળી આવ્યો હતો.વિશેષ અદાલતે ટ્રકના ડ્રાઈવર અને કલીનરને નાર્કોટિક ડ્રગ્સ એન્ડ સાયકોટ્રોપિક સબસ્ટન્સ એક્ટ, ૧૯૮૫ની કલમ ૧૫ સાથે વાંચીને કલમ ૮ હેઠળ ગુના માટે દોષિત ઠેરવ્યા હતા.અપીલમાં, ઉચ્ચ અદાલતે કલીનરને નિર્દોષ જાહેર કર્યો હતો પરંતુ ડ્રાઈવરની સજાને સમર્થન આપ્યું હતું.તેથી, ટ્રક ડ્રાઈવર દ્વારા આ અપીલ દાખલ કરેલ છે.

અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે પ્રતિબંધિત પદાર્થની વસૂલાત અને જમી સ્થાપિત કરવા માટે કોઈ વિશ્વસનીય પુરાવા નથી અને તપાસ અધિકારી, પીડબ્લ્યુ ૩ ની એકમાત્ર જુબાની પર દોષિત ઠેરવવો અયોગ્ય છે.

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે ઠરાવ્યું:

૧. જ્યારે પુનઃપ્રાપ્તિ શંકાસ્પદ હોય ત્યારે નાર્કોટિક ડ્રગ્સ એન્ડ સાયકોટ્રોપિક સબસ્ટન્સ એક્ટ, ૧૯૮૫ની કલમ ૩૫ લાગુ થવાનો પ્રશ્ન ઊભો થશે નહીં.અપીલકર્તાએ પ્રતિબંધિત પદાર્થની વસૂલાત પર વિવાદ કર્યો હતો.તેની પુનઃપ્રાપ્તિ, જમી અને માલખાનામાં જમા કરવામાં ગંભીર વિસંગતતાઓ છે.ફરિયાદી પક્ષે માત્ર એક પંચ સાક્ષીની તપાસ કરી હતી, જેણે તેની હાજરીમાં ટ્રકના ડ્રાઈવર અને કલીનર પાસેથી પ્રતિબંધિત સામગ્રી મળી આવી હોવાનો

ઈનકાર કર્યો હતો.પંચ સાક્ષીના આગમન પહેલા તપાસ અધિકારીએ ટ્રકની તપાસ હાથ ધરી હતી.આ સંજોગોમાં, અપીલકર્તાને પોલીસ સાક્ષી, તપાસ અધિકારીની એકમાત્ર જુબાની પર દોષિત ઠેરવી શકાતો નથી.આમ ફરિયાદી પક્ષ અપીલકર્તા સામેના તમામ વાજબી શંકાઓથી આગળ પોતાનો કેસ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે, અને તેથી તે શંકાના લાભ માટે હકદાર છે.(૪૩૪-બી; ૪૩૧-એફ)

ક્રિમિનલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન: ફોજદારી અપીલ નંબર ૮૨૪ ઓફ ૨૦૦૦.

સી. આર. માં મધ્ય પ્રદેશ હાઈકોર્ટના ૨૯.૩.૨૦૦૦ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી. ૧૯૯૯નો એ. નંબર ૨૫૦૨.

અપીલકર્તા તરફે શિવ સાગર તિવારી.

પ્રકાશ શ્રીવાસ્તવ માટે શ્રીમતી મધુર દુદાની અને પ્રતિવાદીઓ માટે બી. એસ. બંથિયા.

કોર્ટનો ચુકાદો વાય. કે. સભરવાલ, ન્યાયમૂર્તિ દ્વારા આપવામાં આવ્યો.

અપીલકર્તા, બહાદુર સિંહ અને એક અમરીક સિંહને નાર્કોટિક ડ્રગ્સ એન્ડ

સાયકોટ્રોપિક સબસ્ટન્સ એક્ટ, ૧૯૮૫ (ટૂંકમાં 'ધ એક્ટ') હેઠળ રચાયેલી વિશેષ અદાલત દ્વારા દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા, જેમને કાયદાની કલમ ૧૫ સાથે વાંચીને કલમ ૮ હેઠળ ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા. બંનેને ૧૦ વર્ષની સખત કેદ અને રૂ. દરેકને ૧ લાખ રૂ.જોકે, હાઈકોર્ટે અમરીક સિંહની અપીલને મંજૂરી આપી દીધી છે. અને તેની સજા રદ કરવામાં આવી છે.બહાદુર સિંહની દોષિતતા અને સજા જાળવી રાખવામાં આવી હોવાથી, તે વિશેષ રજા આપવા માટે અમારી સમક્ષ અપીલમાં છે.

બહાદુર સિંહ ડ્રાઈવર હતો અને અમરીક સિંહ ટ્રકનો કલીનર હતો.ફરિયાદી પક્ષનો કેસ એ છે કે માહિતી મળી હતી કે ઉપરોક્ત ટ્રકમાં ખસખસનો ભૂક્કો લઈ જવામાં આવી રહ્યો હતો.ટ્રકની તપાસ દરમિયાન, ચાર પોલિથીનની થેલીઓ મળી આવી હતી જેમાં ૩.૯૦૦ કિલો વજનનો ખસખસનો ભૂક્કો હતો.ઔપચારિકતાઓ પૂર્ણ કર્યા પછી, આરોપીઓની સુનાવણી હાથ ધરવામાં આવી હતી, જેના પરિણામે ઉપરોક્ત દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યા હતા અને સજા સંભળાવવામાં આવી હતી.

ફરિયાદી પક્ષના જણાવ્યા અનુસાર, બે સ્વતંત્ર સાક્ષીઓ હતા જેમની હાજરીમાં ખસખસનો ભૂક્કો મળી આવ્યો હતો અને જપ્ત કરવામાં આવ્યો હતો.જોકે, ફરિયાદી પક્ષે તેમાંથી માત્ર એક પવન કુમાર શર્મા, પીડબ્લ્યુ ૧ ની તપાસ કરી હતી.પીડબ્લ્યુ ૧ એ ફરિયાદી પક્ષને ટેકો આપ્યો ન હતો અને તેને

પ્રતિકૂળ જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો.જોકે તેમણે દસ્તાવેજોના પંચ સાક્ષી તરીકે તેમની સહીઓ સ્વીકારી હતી, પરંતુ તેમની હાજરીમાં ૩.૯૦૦ કિલો ખસખસનો સ્ટ્રો જમ કરવામાં આવ્યો હોવાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને ડ્રાઈવર બહાદુર સિંહ અને કલીનર અમરીક સિંહ પાસેથી જમ કરવામાં આવ્યો હતો.જોકે, દોષિત ઠેરવવાની સજા તપાસ અધિકારી, હેડ કોન્સ્ટેબલ ગોન્ટીયા, પીડબ્લ્યુ ૩ની એકમાત્ર જુબાની પર આધારિત હતી.

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરે છે કે પ્રતિબંધિત પદાર્થની વસૂલાત અને જમી સ્થાપિત કરવા માટે કોઈ વિશ્વસનીય પુરાવા નથી અને કેસની હકીકતો અને સંજોગો પર, પીડબ્લ્યુ ૩ ની એકમાત્ર જુબાની પર દોષિત ઠેરવવો અયોગ્ય છે.રજૂઆતમાં સાર છે.

પુનઃપ્રાપ્તિ અને જમીના સંદર્ભમાં પુરાવાઓમાં ગંભીર ભૌતિક વિસંગતતાઓ છે. પી. ડબલ્યુ. જના કોન્સ્ટેબલે કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં જણાવ્યું હતું કે જ્યારે પવન કુમાર શર્મા કબીર ચોક પહોંચ્યો હતો, જ્યાં ટ્રક પકડવામાં આવી હતી, ત્યારે પી. ડબલ્યુ. ૩એ તેને કહ્યું હતું કે ટ્રકમાં ખસખસનો ભૂક્કો છે અને જ્યારે તેઓ ત્યાં પહોંચ્યા ત્યારે પી. ડબલ્યુ. ૩એ ટ્રકની તપાસ કરી લીધી હતી.માલખાનામાં જમ કરાયેલ ખસખસના ભૂકાની થાપણના સંદર્ભમાં પણ ગંભીર વિસંગતતાઓ છે.આ થાપણ એન્ટ્રી નંબર ૬૮- એ તારીખ ૧૧ ઓક્ટોબર, ૧૯૯૭ હેઠળ કરવામાં આવી હોવાનું દર્શાવવામાં

આવ્યું છે.આ ઘટનાની તારીખ ૧૦ ઓક્ટોબર, ૧૯૯૭ છે.એન્ટ્રી ૬૮-એ ઉપરની એન્ટ્રી એન્ટ્રી નંબર ૬૮ તારીખ ૧૫ ઓક્ટોબર, ૧૯૯૭ છે.પ્રવેશ નંબર ૬૯ એ પ્રવેશ નંબર ૬૮-એ પછી પ્રવેશ છે.તે પણ ૧૫મી ઓક્ટોબર, ૧૯૯૭ની તારીખ છે.આ એન્ટ્રીઓ કરનાર સંબંધિત પોલીસ અધિકારીની ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી ન હતી, પરંતુ બચાવ પક્ષના સાક્ષી તરીકે તપાસ કરવામાં આવી હતી.ઉપરોક્ત એન્ટ્રીઓ માટે તેમનું સ્પષ્ટીકરણ એ હતું કે તેઓ માલખાના રજિસ્ટરમાં જમ કરેલી સામગ્રીની એન્ટ્રી કરવાનું ભૂલી ગયા હતા અને પછીથી એન્ટ્રી કરી હતી.સમજૂતી સંતોષકારક નથી.ધારો કે તે એન્ટ્રી કરવાનું ભૂલી ગયો છે, તે પછી ઉપર જણાવ્યા મુજબ ઇન્ટરપોલેશન દ્વારા કરી શકાતો નથી.પ્રવેશ ખરેખર જે તારીખે કરવામાં આવ્યો હતો તે યોગ્ય તારીખે તેના યોગ્ય સ્થાન પર કરી શકાય છે અને પ્રવેશ કરવામાં વિલંબને સમજાવી શકાય છે.તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે રોકડ જમા કરવામાં આવી ન હોવાથી તેમણે રૂ. ૨૭, ૦૦૦ ગુના સાથે સંકળાયેલા છે.આ રકમના સંદર્ભમાં, પી. ડબલ્યુ. ૩, તપાસ અધિકારીએ કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં નીચે મુજબ જણાવ્યું હતું:

"ધરપકડ દરમિયાન પજ ચલણી નોટોમાંથી રૂ. બહાદુર સિંહ પાસેથી ૫૦૦ની ચલણી નોટો જમ કરવામાં આવી હતી, જે રૂ. કુલ મળીને ૨૭,૦૦૦, અને તે સાચું છે.એવું કહેવું ખોટું છે કે રૂ. ૨૭, ૦૦૦ બહાદુર સિંહને ક્યારેય પરત કરવામાં આવ્યા ન હતા.પોલીસ સ્ટેશનના વડા મોહરિર જગત રામને તે નાણાં પરત કરવાની રસીદ મળી છે.એવું કહેવું

ખોટું છે કે આરોપી બહાદુર સિંહ અને અમરીક સિંહને હેરાન કરવા બદલ હું તેમની ટૂકમાં દાખલ થયો અને બિનજરૂરી રીતે ટૂકની તપાસ કરી અને આરોપીઓની બિનજરૂરી ધરપકડ કરવામાં આવી.એવું કહેવું ખોટું છે કે રૂ. ૨૭, ૦૦૦ આરોપીઓને પરત કરવામાં આવ્યા ન હતા.

જો કે, ટ્રાયલ જજ સમક્ષ ચુકાદા માટે કેસ નક્કી કરવામાં આવ્યો તે તારીખે, પીડબ્લ્યુ ૩ દ્વારા એક અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી જેમાં કહેવામાં આવ્યું હતું કે તેણે આરોપી બહાદુર સિંહ પાસેથી કોઈ રકમ જપ્ત કરી નથી અને જ્યારે તેણે રૂ. ૨૭, ૦૦૦.અપીલકર્તાના જણાવ્યા અનુસાર, પીડબ્લ્યુ ૩ એ તે રકમ જપ્ત કરી હતી અને તેને પરત કરી નહોતી.આ વિવાદના સંદર્ભમાં, ટ્રાયલ જજે નીચે મુજબ કહ્યું:

"મેં ખૂબ જ કાળજીપૂર્વક આંક-પી-૧૫ ની તપાસ કરી છે., આરોપી બહાદુર સિંહનો ધરપકડ મેમો અને આંક-પી-૧૫-સી ને પણ જોયો. , આંક-પી-૧૫ ની ફોટોકોપી., જે પાછળથી એચ. સી. ગોન્ડીયા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતી.ચોક્કસપણે આંક- પી-૧૫-સી ચલણી નોટો સંબંધિત એન્ટ્રીઓ ત્યાં નથી; આ બંને દસ્તાવેજોમાં જમી સંબંધિત વિગતો ભરવા માટે બાકીની જગ્યામાં ઊભી રેખા છે.આ પ્રકારની રેખા સામાન્ય રીતે ત્યારે દોરવામાં આવે છે જ્યારે દાખલ કરવા માટે કંઈ જ ન હોય.જો કે, એચ. સી. ગોન્ડીયાએ સાબિત કર્યું નથી કે તે

વ્યક્તિ કોણ હતી જેણે સંબંધિત દસ્તાવેજ લખ્યો હતો અને ડાયરીમાં એન્ટ્રીઓ કરી હતી કારણ કે આર. એન. શર્મા પીડબ્લ્યુ-પ એ ઇનકાર કર્યો હતો કે તેણે આંક- પી-૧૫ લખ્યું હતું., તેમ છતાં મને લાગે છે કે એચ. સી. ગોન્ટીયાને ૨૭,૦૦૦ આરોપીઓને ઘેરી લેવા બદલ દોષિત ઠેરવી શકાય નહીં.આના કારણો નીચે મુજબ છે:

૧૭. પ્રથમ, જો કોઈ કાળજીપૂર્વક આંક-પી-૧૫ માં લખાણની સરખામણી કરે માં કે, રકમ અને ચલણી નોટોના વર્ણનને લગતી એન્ટ્રીઓ તે જ વ્યક્તિ દ્વારા લખવામાં આવી નથી, જેણે બાકીની એન્ટ્રીઓ એક્સમાં લખી અને કરી હતી. આંક- પી-૧૫. આકૃતિ (જ)૫૪ ની પ્રથમ સ્તંભ પર ૪૫૧/૮૭ ની આકૃતિઓ (જ) કરતા તદ્દન અલગ છે અને તેમાં કોઈ શંકા નથી કે (જ) ની આ બે આકૃતિઓ એક જ વ્યક્તિ દ્વારા લખવામાં આવી નથી.આ ઉપરાંત, મેં ૧૦.૧૦.૮૭ પર લખેલી કેસ ડાયરીના લેખનની પણ કાળજીપૂર્વક સરખામણી કરી છે.આંક-પી-૧૫ માં લખાણ. અને આ એક જ વ્યક્તિ દ્વારા લખાયેલું હોવાનું જણાય છે.૧૦.૧૦.૮૭ ની કેસ ડાયરીમાં ૨૭,૦૦૦ રૂપિયાની જમીની હકીકતનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી, જેનો સામાન્ય રીતે ઉલ્લેખ થવો જોઈએ.આ ઉપરાંત જે તારીખે આરોપી બહાદુર સિંહની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી તે તારીખે ઉપરોક્ત રકમ જમ કરવામાં આવી હતી, પરંતુ પ્રથમ વખત આઈ. ઓ. સામે ૨૮.૦૮.૮૮ પર

આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો, જે તારીખે કોર્ટે સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીઓની તપાસ કરી હતી.આરોપી નિષ્ક્રિય રહ્યો અને તેણે કોઈ પણ પ્રકારનો હોબાળો ન કર્યો જે સામાન્ય રીતે થવો જોઈતો હતો કારણ કે રૂ. ૨૭, ૦૦૦ એ નાની રકમ નથી અને જે વ્યક્તિ સાથે તેઓ સંકળાયેલા હતા તેણે ટ્રકની જેમ સુપુર્ણનામામાં રકમ મેળવવા માટે થોડો પ્રયાસ કરવો જોઈતો હતો.આ બધા કારણોસર, હું માનું છું કે આંક-પી-૧૫ માંની એન્ટ્રીઓ રકમ અંગે ચલણ પૂર્ણ થયા પછી અને દાખલ કર્યા પછી કરવામાં આવી હતી.

રકમ અંગે પી-૧૫ પ્રદર્શનમાં કોણે એન્ટ્રીઓ કરી હતી અને તે ક્યારે કરવામાં આવી હતી તે સાબિત કરવામાં ફરિયાદી પક્ષની નિષ્ફળતા પર અપીલકર્તાને સહન કરી શકાતો નથી.

ઉપરોક્ત સંજોગોમાં, અપીલકર્તાને પોલીસ સાક્ષી, પીડબ્લ્યુ ૩ ની એકમાત્ર જુબાની પર દોષિત ઠેરવી શકાતો નથી.જ્યારે વસૂલાત પોતે શંકાસ્પદ હોય ત્યારે વર્તમાન કેસમાં કાયદાની કલમ ૩૫ લાગુ થવાનો પ્રશ્ન ઊભો થશે નહીં.અપીલકર્તાએ પ્રતિબંધિત પદાર્થની વસૂલાત પર વિવાદ કર્યો હતો.તેની પુનઃપ્રાપ્તિ, જમી અને માલખાનામાં જમા કરવામાં ગંભીર વિસંગતતાઓ છે.આમ ફરિયાદી પક્ષ અપીલકર્તા સામે તમામ વાજબી શંકાઓથી આગળ પોતાનો કેસ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે, જે તે મુજબ શંકાના લાભ માટે હકદાર છે.

ઉપરોક્ત કારણોસર, અમે ઉચ્ચ ન્યાયાલય તેમજ વિશેષ અદાલતના ચુકાદાને રદ કરીએ છીએ અને અપીલને મંજૂરી આપીને અપીલકર્તાને નિર્દોષ જાહેર કરીએ છીએ.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.